

مقدمه

جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم جهان راست‌دست‌هاست. البته این جمله به این معنی نیست که همه راست‌دستانند یا راست‌دست بودن ارزش است. منظور این است که بیشتر تولیدات بشر مناسب راست‌دست‌ها ساخته شده‌اند و بنابراین، چپ‌دست‌ها برای حفظ چپ‌دستی خود باید دائما مبارزه کنند، اما همان‌طور که گفته شد، راست‌دست یا چپ‌دست بودن هیچ یک ارزش نیست. چیزی که اهمیت دارد، برقراری برتری طرفی در فرد است؛ یعنی یا راست به طور کامل برتر باشد یا چپ. در ادامه، بیشتر به این امر مهم خواهیم پرداخت.

چپ برتر یا راست برتر؟

مغز انسان از دو نیمکره تشکیل شده است که از نظر شکل ظاهری شبیه به هم و از نظر عملکرد مکمل یکدیگرند. دانشمندان عصب‌شناس اتفاق نظر دارند که دو نیمکره در هدایت اعمال ما، فهم جهان و واکنش نشان دادن به وقایع، رویکردهای بسیار متفاوتی دارند. نیمکره چپ، فعالیت سمت راست بدن و نیمکره راست، فعالیت سمت چپ بدن را کنترل می‌کند.

عملکرد نیمکره چپ شامل فعالیت‌های شفاهی نظیر صحبت کردن، فهمیدن گفتار دیگران و خواندن و نوشتن و نیمکره راست محاسبات عددی را شامل می‌شود. کودک انسان از وقتی که به دنیا می‌آید تا سه

راست‌دستی یا چپ‌دستی؟

سالگی، مغزش کنش دو طرفی دارد و نیمکره خاصی برتر نیست اما از سه تا هشت سالگی به سمت برتری یک نیمکره می‌رود؛ به این معنی که یک نیمکره غالب می‌شود و نیمه ماهر بدن را کنترل می‌کند و نیمکره دیگر ناچار می‌شود نقش تابع را بپذیرد.

اگر این برتری طرفی اتفاق نیفتد (راست برتر یا چپ برتر بودن)، کودک ممکن است دچار مشکلات گوناگونی مانند لکنت زبان، تأخیر در گفتار و عقب‌ماندگی در خواندن شود.

انجام دادن حرکاتی مانند سینه‌خیز و چهار دست و پا رفتن به مدت طولانی و کافی باعث رشد تکاملی سیستم عصبی می‌شود و به برقراری غلبه طرفی می‌انجامد.

نقش مریبان در تثبیت برتری طرفی مغز

همان‌طور که قبلاً هم گفته شد، راست برتر یا چپ برتر بودن هیچ‌کدام ارزش محسوب نمی‌شود و مهم آن است که این برتری طرفی تثبیت شده باشد. از این رو، مریبان باید دقت کنند و این مسئله را در نوآموزان بررسی نمایند. اگر کودکی راست برتر یا چپ برتر کامل باشد، چالشی وجود ندارد و هیچ‌گاه نباید تلاش کنیم کودک چپ برتری را راست برتر نماییم. فقط زمانی لازم است مداخله کنیم که برتری طرفی تثبیت نشده باشد؛ اندام‌های برتر در هم ریخته و به یک جهت تعلق نداشته باشند. برای تشخیص اندام‌های برتر می‌توان تمرین‌های مختلفی انجام داد؛ مانند:

برتری دستی: نوشتن یا نقاشی کردن، پرتاب وزنه، کار با قیچی، مسواک زدن، خوردن، برداشتن اشیاء؛

برتری پایی: قدم برداشتن به جلو، قدم برداشتن به عقب، قدم برداشتن به پهلو، لگد زدن به توپ؛

برتری چشمی: نشانه‌روی، چشمک زدن؛ برتری گوش‌ی
 بعد از انجام دادن تمرین‌های فوق؛ مشخص می‌شود که کودک بیشتر به راست گرایش دارد یا به چپ (تعداد اندام‌های هر طرف بیشتر باشد گرایش به آن طرف است). برای آن سمت بدن تمرین‌های فوق را روزی چهار بار هر بار یک دقیقه تکرار می‌کنند.

چیزی که باید در نظر داشت این است که در زمان انجام دادن تمرین‌ها، گوش کردن به موسیقی، آوازخوانی و زمزمه کردن آهنگ برای کودک ممنوع است. کودک در کلیه فعالیت‌هایش، از جمله ورزش، باید فقط از یک طرف بدنش (سمت برتر) استفاده کند و اندام‌های سمت دیگرش با بستن و محدود کردن اجازه فعالیت پیدا نکنند تا برتری طرفی در او اتفاق بیفتد.

راست‌دستی یا چپ‌دستی یک ارزش نیست. چیزی که اهمیت دارد، برقراری برتری طرفی در فرد است؛ یعنی یا راست به طور کامل برتر باشد یا چپ

